



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд
412-2/2025



Заштитник грађана
Zaštitnik građana



дел. бр. 6303

датум: 10.3.2025.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ
МОНИТОРИНГ УСТАНОВА У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ
МОНИТОРИНГ ПОЛИЦИЈСКИХ УПРАВА И СТАНИЦА

Извештај о посети Полицијској управи у Панчеву

Београд, март 2025. године

1. УВОД

1.1. МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамом разговара са тим лицима и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, као и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају. По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеним установама. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Одељење националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ,² којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног јавног позива,³ Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и са њима закључио споразуме. Удружења са којима Заштитник грађана актуелно сарађује у обављању послова НПМ су: Кликатив – Центар за развој социјалних политика, Одбор за људска права Ваљево, Центар за интеграцију младих, Виктимолошко друштво Србије, Хелсиншки одбор за људска права у Србији, Комитет правника за људска права и Група 484.

¹ "Сл. лист СЦГ – Међ. уговори", бр. 16/05 и 2/06 и "Сл. гласник РС – Међ. уговори", бр. 7/11.

² Потписан 12. децембра 2011. год.

³ Објављен на сајту Заштитника грађана 02. септембра 2024. године.

1.2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

УСТАНОВЕ	Полицијска управа у Панчеву (ПУ у Панчеву), полицијске станице (ПС) Алибунар, Ковачица, Пландиште и Опово Казнено-поправни завод у Панчеву – Одељење притвора (КПЗ у Панчеву)
ВРЕМЕ ПОСЕТЕ	17. и 23. јануар 2025. године
ОСНОВ ПОСЕТЕ	Послови НПМ, у складу са чланом 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака
ВРСТА ПОСЕТЕ	Тематска посета
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Праћење поштовања заштитних мера од злостављања и услова у просторијама за задржавање
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посете су ненајављене
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са Покрајинским заштитником грађана - омбудсманом
САСТАВ ТИМА	Вођа тима: Маја Јовић, <i>Заштитник грађана/ Одељење НПМ</i> Чланови тима: Марко Анојчић, <i>Заштитник грађана/ Одељење НПМ</i> Стефан Тодоровић, <i>Покрајински заштитник грађана - омбудсман</i>

1.3. ТОК ПОСЕТЕ

Пре посете наведеним полицијским станицама, тим НПМ је у КПЗ у Панчеву обавио разговоре са 8 притворених лица и са лицем које се у том заводу налазило на задржавању до 48 сати, а према којима су поступали полицијски службеници посећених организационих јединица ПУ Панчево. НПМ је остварио увид у документацију о првом лекарском прегледу лица по пријему у овај завод и прибавио додатне информације од значаја за предмет овог извештаја.

Потом је тим НПМ посетио наведене полицијске станице, где је од полицијских службеника прибавио информације о начину поступања према задржаним лицима, извршио увид у релевантну документацију и обишао просторије за задржавање.

1.4. САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Сви полицијски и заводски службеници су остварили пуну сарадњу са тимом НПМ и омогућили остваривање мандата НПМ.

Члановима тима НПМ су пружене све тражене информације, омогућен ненадзиран разговор са притвореницима по избору чланова тима, обилазак и фотографисање просторија за задржавање, као и увид и фотокопирање затражене документације.

2. УТВРЂЕНО СТАЊЕ И ПРЕПОРУКЕ

Током ових посета, НПМ је контролисао начин остваривања основних права задржаних лица, која су у исто време заштитне мере од злостављања – права на приступ лекару и адвокату и да о свом лишењу слободе обавесте блиску особу, као и начин на који се задржана лица обавештавају о својим правима. Истовремено, НПМ је проверавао и да ли су просторије за задржавање у складу са прописаним условима, односно важећим стандардима.

2.1. ОБАВЕШТАВАЊЕ О ПРАВИМА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

Полицијски службеници посећених организационих јединица ПУ у Панчеву навели су да се лица према којима се примењује полицијско овлашћење довођење, најпре, на лицу места, усменим путем обавештавају о својим правима, а потом им се, одмах по довођењу у станицу, уручује писано обавештење о правима. Када се лицу одреди задржавање, уручује му се примерак обавештења о правима задржаног лица, што потврђује својим потписом. У ситуацијама када лице одбије да потпише обавештење о правима то се констатује на самом обавештењу.

Када је реч о задржавању лица до 48 сати по Законик у кривичном поступку (ЗКП), НПМ је у ПС Алибунар, ПС Ковачица и ПС Опово у више случајева уочио недостатке у погледу писаног информисања задржаних о њиховим правима. Наиме, формулари о правима садржали су само информације из чл. 294 и 289 ЗКП, односно из члана 69 ЗКП. Када је реч о предметима о задржавању лица до 12 сати у ПС Алибунар, ПС Ковачица, ПС Опово и ПС Пландиште обавештења о правима су садржала информације из члана 85 и 87 Закона о полицији (ЗОП).

У ПС Алибунар у неколико предмета у којим је лице било задржано на основу ЗКП нису пронађена обавештења о правима која се уручују задржаним лицима, тако да се не може са сигурношћу закључити да ли су, у конкретним случајевима, лицима била уручена или не. **НПМ на овом месту указује полицијским службеницима ПС Алибунар да примерак писаног обавештења о правима које уручују задржаним лицима, а које је потписано од стране лица или је на њему стављена напомена да је одбио да то учини, одлажу у предмет о задржавању лица по ЗКП.**

1.

УТВРЂЕНО

У ПУ у Панчеву, у више случајева, за писано обавештавање задржаних лица о њиховим правима је коришћен неодговарајући формулар – обавештење.

РАЗЛОЗИ

Слаба је корист од права која имају особе лишене слободе уколико нису упознате са постојањем тих права. Дакле, неопходно је да особе одведене у полицијски притвор буду изричито упознате са својим правима, без одлагања и на језику који разумеју. Да би се обезбедило да ово буде и урађено, треба увести праксу да се лицима задржаним од стране

полиције одмах по притварању да формулар у коме се наводе ова права. Уз то, од тих особа треба тражити да потпишу изјаву којом потврђују да су упозната са својим правима.⁴

ЦПТ препоручује српским властима да предузму кораке како би се обезбедило да без одлагања осигурају да сва лица која је полиција задржала буду у потпуности обавештена о својим основним правима од самог почетка њиховог лишавања слободе (то јест, од тренутка када су дужна да остану у полицији). То би требало осигурати пружањем јасних усмених информација на самом почетку, које би се допуњавале што је пре могуће (то јест, одмах по њиховом доласку у полицијске просторије) давањем писменог обрасца у којем би се њихова права директно приказивала. Даље, Комитет такође препоручује да се различите верзије информативних листова обједине и стандардизују и да увек садрже право притвореног лица да обавести трећу страну и да приступи лекару како је наведено у члану 69. ЗКП.⁵

Лице које се задржава обавештава се усмено и уручивањем писаног обавештења на матерњем или језику који разуме о његовим правима, и то:

1. да буде обавештено о разлозима задржавања;
2. да буде поучено да није дужно ништа да изјави, а да све што изјави може бити у законом прописаном поступку употребљено против њега као доказ;
3. на браниоца по свом избору, да неометано обави разговор са браниоцем, да бранилац присуствује његовом саслушању;
4. да буде обавештено да ће се бранилац одредити по службеној дужности, ако га само не изабере, када је то законом обавезно;
5. да се о времену и месту задржавања обавести лице по његовом избору, дипломатско конзуларни представник државе чији је држављанин или представник одговарајуће међународне организације ако је лице избеглица или лице без држављанства;
6. да се без одлагања о задржавању обавести лице или орган старатељства ако је потребно обезбедити заштиту или старање о детету или другим лицима о којима се стара задржано лице;
7. да неометано контактира са дипломатско конзуларним представником своје државе, односно представником одговарајуће међународне организације;
8. да га прегледа лекар;
9. на исхрану и непрекидни осмочасовни одмор;
10. да покрене поступак пред надлежним полицијским или правосудним органима ради испитивања законитости задржавања или надокнаде штете.

Полицијски службеник ће задржаном лицу уручити писано обавештење из става 1. овог члана.

После уручења обавештења из става 2. овог члана, полицијски службеник ће задржано лице позвати да потпише примерак обавештења. Ако задржано лице одбије да прими обавештење или одбије да га потпише или је неписмено, полицијски службеник ће наведено констатовати на обавештењу.⁶

ПРЕПОРУКА

ПУ у Панчеву ће свим задржаним лицима уручивати писана обавештења о правима задржаних лица у којима ће бити наведена права задржаног из члана 29. Правилника о полицијским овлашћењима.

Примерак писаног обавештења о правима полицијски службеници ће одлагати у предмет о задржавању.

⁴ Стандарди ЦПТ: Нови стандарди у погледу полицијског притвора, ЦПТ/Инф (2002) 15, пар. 44.

⁵ Србија: Посета ЦПТ 2021, ЦПТ/Инф (2022) 03, пар. 38.

⁶ Правилник о полицијским овлашћењима ("Сл. гласник РС", бр. 41/19 и 93/22), чл. 29.

У осталим посећеним полицијским станицама обавештења о правима су била или потписана или је на њима стајала напомена да је лице то одбило да учини. Једно притворено лице је навело да му у ПС Алибунар није уручено писано обавештење о правима доведеног лица, али провером у предмету је утврђено да их је примио. Реч је о неписменом лицу које је на образац права ставио отисак кажипрста и на којем је стајала напомена да је лице усменим путем поучено о својим правима.

Кад је реч о записницима о задржавању у ПС Алибунар у неколико предмета о задржавању лица до 48 сати није било записника о задржавању. Према наводима полицијских службеника, лица по ЗКП се задржавају у КПЗ у Панчеву и записник попуњавају полицијски службеници ПУ у Панчеву-седиште који га након истека задржавања лица достављају ПС Алибунар што се у појединим случајевима није догодило до дана посете НПМ, иако су, између осталог, у питању била задржавања лица од пре неколико месеци, нпр. август 2024. године. **НПМ на овом месту скреће пажњу ПС Алибунар да у будућем раду благовремено прибавља записнике о задржавању лица до 48 по ЗКП како би целокупна документација о задржавању лица била комплетирана.**

У ПС Опово записници о задржавању у кривичном поступку су непотписани и нису уручени задржаним лицима по истеку задржавања. Према наводима полицијских службеника реч је о организационим проблемима јер се записник о задржавању лица до 48 сати закључује у ПУ у Панчеву-седиште, а лице се налази у КПЗ у Панчеву. С друге стране, у ПС Пландиште записници о задржавању лица по ЗКП су били и потписани и уручени јер полицијски службеници у тој станици и попуњавају, закључују и уручују исте лицу, и то тако што лице довозе из КПЗ у Панчеву до ПС Пландишта након задржавања, а у случају одређивања притвора, поново га возе назад у КПЗ у Панчеву.

НПМ разуме да је уручивање примерка записника задржаном лицу отежано у ситуацијама када задржано лице не борави у просторијама полицијске станице која га је задржала. Но, будући да записници о задржавању садрже значајне информације о току задржавања и остваривању права лица током трајања задржавања, као и да лице има право на примерак записника о задржавању, **НПМ је става да је неопходно да се наведени проблем уручивања записника у наредном периоду реши тако што ће се пронаћи најцелисходнији начин.**

2.

УТВРЂЕНО

У ПС Опово записници о задржавању нису били потписани, односно нису били уручени задржаним лицима.

РАЗЛОЗИ

ЦПТ сматра да би се основне гаранције дате особама у полицијском притвору могле додатно оснажити (а рад полицијских службеника могуће и знатно олакшати) уколико би постојао јединствен и свеобухватан полицијски записник за сваку притворену особу, у којем би били евидентирани сви аспекти притвора и све радње предузете у вези притворених особа (време када су лишене слободе и разлози за то; када су им саопштена њихова права; знаци повреда, психичке болести, итд; када су члан породице/конзулат и адвокат били контактирани и када су их ови посетили; када им је била понуђена храна; када су били саслушани; када су били пребачени или ослобођени, итд.). За различите ставке (на пример, ствари у поседу дате

особе, чињеници да су особи саопштена њена права и да се та особа на њих позива или да их се одриче), **требало би добити потпис притвореника, односно, уколико је потребно, објаснити због чега тај потпис недостаје.** Надаље, адвокату притвореника би требало омогућити увид у тај записник о притвору.⁷

О задржавању лица полицијски службеник сачињава записник о задржавању лица, који садржи податке прописане у члану 111. овог правилника.

Записник о задржавању лица потписује полицијски службеник који је лице задржао и задржано лице.

Примерак записника се уручује задржаном лицу.

Ако задржано лице одбије да прими примерак записника или одбије да га потпише, полицијски службеник ће о томе сачинити забелешку на записнику.

Записник о задржавању лица садржи: 1) личне податке задржаног лица (име, презиме, адресу, јединствени матични број грађана); 2) време почетка задржавања; 3) правни основ за задржавање; 4) податке о начину упознавања лица за разлозима задржавања и његовим правима; 5) податке о оствареним правима задржаног лица; 6) податке о обавештавању чланова породице, других лица и надлежних органа о задржавању лица; 7) податке о довођењу задржаног лица надлежном органу; 8) податке о видљивим телесним повредама, другим сазнањима о здравственом стању и пруженој медицинској помоћи задржаном лицу; 9) податке о привремено одузетим предметима погодним за напад, повређивање или самоповређивање; 10) податке о времену и разлозима напуштања и повратка лица у просторије за задржавање; 11) време престанка задржавања; 12) **потпис задржаног лица и полицијског службеника који спроводи задржавање.**⁸

ПРЕПОРУКА

ПС Опово ће по истеку задржавања лица у кривичном поступку уручивати записник о задржавању.

У неколико записника о задржавању лица у кривичном поступку у ПС Алибунар, ПС Ковачица и ПС Опово уочено је погрешно рачунање времена почетка задржавања. Тако, примера ради, адвокат је позван у 13 часова, а задржавање је започето у 14.15. У другом случају, задржавање је започето у 4:20, адвокат је позван у 3:00, а дошао у 4:00. Дакле, време контактирања браниоца, као и његовог доласка у полицијску станицу је, према подацима у записницима о задржавању, претходило времену од када се рачуна да је започето задржавање, што указује на то да је задржано лице извесно време пре тога ухапшено, односно доведено или се одазвало на позив, а да то време није рачунато као почетак задржавања.

3.

УТВРЂЕНО

У ПС ПС Алибунар, ПС Ковачица и ПС Опово у појединим предметима о задржавању лица по ЗКП, почетак задржавања није правилно рачунат.

РАЗЛОЗИ

⁷ Стандарди ЦПТ: Полицијски притвор, ЦПТ/Инф (92) 3, пар. 40.

⁸ Правилник о полицијским овлашћењима, чл. 38. и чл. 111.

Доношење решења о задржавању и поступање по жалби на донето решење врши се у складу са законом на основу којег је задржавање одређено.⁹

Лице ухапшено у складу са чланом 291. став 1. и чланом 292. став 1. Законика о кривичном поступку, као и осумњиченог из члана 289. ст. 1. и 2. тог законика, јавни тужилац може изузетно задржати ради саслушања најдуже 48 часова од часа хапшења, односно одазивања на позив.¹⁰

Време задржавања лица се рачуна од момента започињања примене полицијског овлашћења довођење када су се стекли услови за задржавање у прекршајном поступку, односно од момента хапшења или одазивања на позив када су се стекли услови за задржавање у кривичном поступку.¹¹

ПРЕПОРУКА

У ПС ПС Алибунар, ПС Ковачица и ПС Опово почетак задржавања у кривичном поступку ће се рачунати од момента хапшења, односно одазивања лица на позив.

Притворена лица, као и задржано лице са којима је НПМ обавио разговоре у КПЗ у Панчеву су наводила да су добијала одлуке о задржавању, да су обилажена од стране полицијских службеника, те да су имала оброке, а наведено је уочено и у записницима о задржавању у које је остварен увид.

2.2. ОБАВЕШТАВАЊЕ БЛИСКОГ ЛИЦА

Према наводима полицијских службеника, задржаним лицима се омогућава да о свом лишењу слободе обавесте блиску особу тако што сами обаве телефонски позив са службеног или личног телефона у присуству полицијских службеника.

Када задржана лица желе да остваре ово право, у записнике се уносе подаци о томе да је лице желело да обавести блиску особу и коју, као и да ли је та особа обавештена и када. Такође, у записницима се евидентира и уколико лица не желе да о свом задржавању било кога обавесте.

Увидом у записнике о задржавању утврђено је да садрже све потребне податке у вези са обавештавањем блиског лица, односно напомену да лице није желело да обавести било кога.

Сва притворена лица са којима је тим НПМ обавио разговоре су навела да им је омогућено да о задржавању обавесте блиску особу, а то је навело и задржано лице.

2.3. ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Сва задржана лица имају могућност да буду прегледана од стране лекара уколико то желе. Прегледе обављају лекари из локалних домова здравља.

У свим организационим јединицама ПУ у Панчеву које је тим НПМ посетио у предметима о задржавању су затечене службене белешке о обављеном лекарском прегледу лица пре отпочињања задржавања. Лекари уписују значајне податке (да ли је

⁹ Закон о полицији („Сл. гласник РС“, бр. 6/16, 24/18 и 87/2018), чл. 86. ст. 2.

¹⁰ Законик о кривичном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014 и 35/2019), чл. 294. ст. 1.

¹¹ Правилник о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр. 41/2019), чл. 32.

потребно присуство пол. службеника, да ли је лице болесно или повређено, тешко тровање алкохолом, да ли је потребан смештај у здравствену установу, да ли је потребна терапија и сл.) , као и податак о томе да ли је лице способно за задржавање. Такође, у записнику о задржавању у тачки 7. која се односи на лекарске прегледе подаци се уредно бележе.

Притворена лица са којима је НПМ обавио разговоре у КПЗ у Панчеву, као и задржано лице у том заводу су навели да им је био омогућен преглед лекара пре отпочињања задржавања.

2.4. ПРИСТУП БРАНИОЦУ

Задржаним лицима се омогућава да позову браниоца по свом избору или им се у случају обавезне одбране одређује бранилац по службеној дужности, позивањем Кол центра Адвокатске коморе.

Увидом у решења о задржавању и записнике о задржавању лица, утврђено је да лица која су задржана у прекршајном поступку или у складу са правилима о безбедности саобраћаја на путевима нису желела да ангажују браниоца, а сва лица задржана у кривичном поступку су имала или изабраног браниоца или им је постављен бранилац по службеној дужности.

Записници о задржавању садрже податке о томе да ли је бранилац ангажован, његово/њено име и презиме и време када је контактиран, када је приступио задржаном лицу и када је обавио разговор са лицем.

Притвореници и задржано лице са којима је тим НПМ обавио разговоре су навели да су имали браниоца, изабраног или постављеног по службеној дужности, као и да су имали могућност да са њим обаве разговор у приватности.

2.5. УСЛОВИ БОРАВКА У ПРОСТОРИЈАМА ЗА ЗАДРЖАВАЊЕ

У КПЗ у Панчеву се, у оквиру Одељења притвора, поједине спаваонице користе за задржавање лица до 48 сати. Све спаваонице испуњавају потребне стандарде пространости и састоје се од два лежаја на кревету на спрат, столом и тоалетом, који је у одвојеној просторији од остатка спаваонице. Свака спаваоница има вештачко и природно светло које допире кроз прозор, као и подно грејање које је адекватно. У собама се налази аларм дугме Инфо и аларм дугме СОС за позивање полицијског службеника који је задужен за надзор над тим лицем. Лица на задржавању добијају оброке који се припремају у заводу.

У посећеним организационим јединицама ПУ Панчево нема просторија за задржавање, односно постојеће нису у функцији дуги низ година јер не испуњавају материјалне услове, односно стандарде. Услед тога лица се одводе на задржавање у седиште ПУ у Панчеву, ПС Вршац и ПС Ковин. У ПС Ковачица и ПС Опово, када је реч о задржавању лица до 12 сати, лица се задржавају у службеним просторијама уз стални надзор полицијског службеника, и то само уколико у другим оближњима станицама нема слободних места. Полицијски службеници су истакли да им наведено представља велики проблем јер је неретко реч о алкохолисаним лицима, што повећава ризик од инцидената и уједно омета рад полицијских службеника.

Уз разумевање околности да у свакој полицијској управи постоји ограничен број просторија за задржавање, као и да у наведеним полицијским станицама раније постојеће просторије за задржавање не испуњавају потребне стандарде у погледу

материјалних услова, НПМ сматра да пракса задржавања лица у службеним канцеларијама ни у ком случају не сме да буде трајног, већ привременог карактера, односно само док се не обезбеди довољан број просторија за задржавање које испуњавају услове за боравак у њима, чему би Министарство унутрашњих послова требало да тежи. Задржаним грађанима је неопходно обезбедити боравак у адекватним и безбедним условима, а полицијским службеницима услове за несметано обављање њихових послова. **НПМ указује Министарству унутрашњих послова на овај проблем, како би као приоритет било размотрено оспособљавање још просторија за задржавање у организационим јединицама ПУ у Панчеву.**

2.6. НАВОДИ О ЗЛОСТАВЉАЊУ

Тим НПМ је у КПЗ у Панчеву обавио разговоре са 8 притвореника и 1 задржаним лицем, који су били лишени слободе од стране ПУ у Панчеву, на околности поступања полиције према њима током њиховог хапшења, саслушавања и полицијског задржавања. Осим једног, остала лица са којима су обављени разговори нису имали примедбе на рад полицијских службеника.

Наиме, једно притворено лице је навело да је приликом хапшења од стране полицијских службеника ПУ у Панчеву-седиште тучено палицама и песницама по глави, леђима и ребрима, те да је по доласку у КПЗ у Панчево прегледан од стране лекара када је извршена инспекција целог тела, као и да је лекарима навео да је повреде задобио од стране полицијских службеника. Тим НПМ је поводом изнетих навода остварио увид у извештај о првом лекарском прегледу приликом његовог пријема у КПЗ у Панчеву и наводи лица нису могли бити потврђени с обзиором да на првом лекарском прегледу по пријему у Завод нису констатоване било какве повреде ни тегобе.

2.6.1. ПРВИ ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД ПО ПРИЈЕМУ У ЗАВОД

Приликом ове посете тим НПМ се уверио да и даље постоји добра пракса у погледу обављања првог лекарског прегледа по пријему лица, констатовања повреда и обавештава јавног тужилаштва о сумњи да је према лицу поступано насилно. Службу за здравствену заштиту чини 5 лекара и 13 медицинских техничара који су стално запослени, а по уговору о делу ангажовани су и психијатар и интерниста.

Тим НПМ је остварио увид у посебну књигу евиденција о повредама на пријему у притвор (у коју се уписују датум прегледа, име лица, опис и дијагноза повреде), као и у поједине извештаје лекара о обављеним лекарским прегледима по пријему лица у притвор.

Први лекарски прегледи по пријему у Завод се обављају ажурно, најкасније у року од 24 часа од пријема и састоји се од узимања анамнезе и физикалног прегледа. Лица при првом прегледу свлаче одећу у циљу прегледа (инспекције) целог тела и преглед се по правилу обавља без присуства немедицинског особља, осим уколико из разлога безбедности лекар захтев присуство припадника Службе за обезбеђење, што су потврдила и притворена лица са којима је обављен разговор. У вези са наведеним, једно притворено лице је навело да се није скидало приликом првог прегледа већ да је само упитан да ли има неке повреде по телу. **На овом месту НПМ указује лекарима на потребу да увек прегледају на голо свако лице по пријему у Завод, без обзира шта је навело у погледу постојања повреда.**

У случају уочених повреда оне су детаљно описане, са наводима лица о начину настанка повреда и мишљењем лекара о повезаности уочених повреда и навода лица. Повреде се фотографишу и уцртавају у шему тела. Такође, управнику Завода се доставља посебан извештај о повредама, у којем се наводи: подаци о прегледу и лицу које је прегледано; шта је лице навело у погледу настанка повреда; објективан опис повреда; мишљење лекара о повезаности навода лица и објективног налаза; да ли постоје знаци насилног поступања или злостављања; да ли је преглед обављен у присуству немедицинског особља, уз обавезно навођење разлога за њихово присуство лекарском прегледу; да ли је сачињена фотодокументација, уз навођење разлога зашто није. О повредама за које се сумња да су настале насилно, или лице наведе да је према њему извршено насиље, се обавештава јавно тужилаштво.